

RIBARSTVO U KANADI

Općenito je poznato, da se ribarstvo u Kanadi nalazi na visokom stupnju razvoja. Pri tome se obično misli na morsko ribarstvo, što međutim ne odgovara činjeničnom stanju, jer je i slatkovodno ribarstvo jako razvijeno. Na svom prostranom području, koje obuhvata površinu od 9.570.000 km², Kanada ima toliko površine voda, koje se iskorišćavaju u svrhe privrednog ribolova, kao ni jedna druga država na svijetu.

Proizvodnja slatkovodne ribe je naročito razvijena na području velikih jezera, i to: Ontario (18.800 km²), Erio (25.800 km²), Hurin (59.500 km²), Gornje jezero (Lako Superior — 82.400 km²), Winnipeg (24.600 km²) itd. Pored ovih glavnih jezera ima bezbroj manjih i najmanjih u oblasti prerija. Ukupna površina glavnih jezera iznosi 287.000 km², duljina glavnih rijeka 21.010 km. U slatkovodnom ribarstvu, koje je prošireno od obale Atlantika do obale Pacifika, rade oko 20.000 profesionalnih ribara, koji žive isključivo od ribarstva.

Proizvodnju slatkovodne ribe po količini i vrijednosti te broju ribara pokazuje slijedeća tabela:

	1938.	1945.	1946.	1947.	1948.
Količina u tonama	39.867	40.857	40.962	35.733	36.660
Vrijednost u 000 C dolara	5.138	11.756	10.640	9.487	10.514
Broj ribara	14.001	19.713	—	18.170	

Od vrsta riba najjače su zastupane slijedeće: štuka s ulovom od 10-12.000 tona godišnje, **coregonus (ozimica)** 6-8.000 tona, **jezerska haringa** 2-5.300

Kvalitetno najvrijednije ribe su: pastrva i štuka, koje su poznate u svijetu kao specijaliteti slatkovodnog ribarstva Kanade.

Bit će korisno ako bacimo letimičan pogled, kako je ribarstvo razvijeno na području pojedinih pokrajina Kanade.

Pokrajina **Quebec** ima nekoliko jezera, i to: Sv. Petar, Champlain i pojedina područja rijeke Sv. Lovrinac. Pokrajina **Ontario**, koja graniči sa velikim jezerima, osim sa Michiganom, ima najveću važnost u slatkovodnom ribarstvu Kanade. Međutim po količini ulova jača je pokrajina **Manitoba**, ali zato proizvodnja Ontario ostvaruje najveći financijski efekat. Tako na pr. cijena za dvije od najvrijednijih riba u 1951. bile su: Štuka u Ontario 28, u Manitobi 20 dol. centi za funtu (0,45 kg), Coregonus u Ontario 36, a u Manitobi 18. dol. centi. Razlog ovako velikih razlika prosječnim cijenama za jednu te istu vrstu ribe leži u tome, što se velika jezera pokrajine Ontario nalaze u blizini velikih industrijskih i potrošačkih centara (Toronto 800.000, Montreal 1.259.000, Quebec 500.000 stanovnika i t. d.) a sa američke strane također milionski gradovi, kao što su Detroit, Chicago, Milwaukee i dr., koji gradovi su veliki potrošači slatkovodne ribe.

Na području pokrajine Manitoba nalazi se jezero **Winnipeg**, centar ribarske proizvodnje ove pokrajine i ujedno cijele Kanade. Jezero Winnipeg proizvodi više ribe nego i jedno drugo jezero u Kanadi. Tako je u 1951. proizvodnja ovog jezera iznosila 8.000.000 kg. Ovo je jezero ujedno i centar za distribuciju slatkovodne ribe u Kanadi, kao i naučno istraživačkog rada na unapređenju slatkovodnog ribarstva.

Na jezerima Winnipegosis i Manitoba također je jako razvijeno ribarstvo. Najvažnija jezera na području pokrajine **Sastchewan** su: Last Mountain, Petre Pond, Ile a la Crosse i Reindeer. Ova pokrajina plasira svega 30 % ulova na svom području, dok ostatak mora izvoziti ili preraditi. Indijanci proizvode u ovoj pokrajini oko 1.360.000 kg ribe.

Haringu dijelimo u dvije grupe: masna i mršava. Osobito je poznata masna haringa iz jezera Erie, koje postizava visoku cijenu od 30 dol. centi za funtu (0,45 kg). Međutim kada je tržište zasićeno, cijena znade pasti i do 6 dol. centi za funtu. Velike količine masne haringe kupuju tvornice za dimljenje ribe u SAD. I u ostalim velikim jezerima lovi se haringa, ali nije tako dobrog kvaliteta kao ona iz jezera Erie. Gornje jezero (Lake Superior) ima mršavu haringu, koja se lovi u velikim masama u području Port Arthura, u toku mjeseca novembra i decembra, ali nije podesna za dimljenje.

Jezero Erie ima najveću proizvodnju po jedinici površine t. j. akru (0,40 ha) od 2,70 kg, jezero **Great Slave** je najveći producent Coregonusa i pastrva u Kanadi. Manitoba proizvodi više ribe od ijedne druge pokrajine.

Proizvodnja kavijara postigla je u najnovije vrijeme veliki uspon. Razvila se je na području rijeke Ottawwe i jezera, koja se nalaze u blizini North Bay, na sjeveru velikog jezera Huron. Proizvodnja kavijara iz ikre jesetre toliko je tehnološki unapredovala, da je kanadski kavijar danas po kvalitetu ravan, ako nije i bolji od visokog kvalitetnog ruskog kavijara iz Kaspiskog jezera.

Organizacija naučno - eksperimentalnog rada. Kako je visoki stupanj razvoja slatkovodnog ribarstva Kanade u organskoj povezanosti sa radom naučno-eksperimentalnih ustanova, to je potrebno dati i kratki prikaz ovog rada, tim više što isti ima veliku tradiciju, koja datira od prije 50 godina i što je organizacija sprovedena na jedan vrlo uspješan način.

Cjelokupni rad na istraživanjima iz oblasti ribarstva je organiziran preko Savjeta za ribarska istraživanja Kanade (The Fisheries Research Board of Canada), koji je u sklopu Ministarstva ribarstva. Vrlo je zanimivo da ova ustanova objedinjuje rad na unapređenju slatkovodnog i morskog ribarstva, a sastoji se od 15 članova izabranih od strane Ministarstva ribarstva, i to: 9 naučnih radnika, 4 predstavnika ribarske privrede (proizvod-

nja, prerada i dr.) i 2 predstavnika upravnih vlasti Min. ribarstva). Ovaj Savjet rukovodi sa 7 naučno-eksperimentalnih stanica (Laboratorija), od kojih se 4 nalaze na obali Atlantika, 2 na obali Pacifika i 1 u unutrašnjosti zemlje, u pokrajini Manitoba, i to u Winnipegu. Ovo je centralna stanica za slatkovodno ribarstvo, koja se bavi primijenjenom biologijom. Treba napomenuti, da je rad u ovim stanicama specijaliziran tako, da jedne proučavaju biološke, a druge tehnološke probleme. Tehnološka istraživanja su usmjerena u pravcu pružanja efikasne pomoći industriji ribljih preradevina, koja je jedna od najnaprednijih u svijetu, osobito industrija hlapova, lososa i dr., zatim u tehnološkoj primjeni naprednih metoda konzerviranja, sušenja i dimljenja, te hlađenja i smržavanja ribe kao i proizvodnje ribljeg ulja i brašna.

Eksperimentalna stanica u Winnipegu vrši, pored ostalog, i pokuse sa raznim vrstama ribarskog alata, u cilju njihove veće ili manje ekonomičnosti. Tako je ova stanica u 1950/51 i 1951/52 vršila ispitivanja efikasnosti i rentabilnosti mreža stajačica (popona), izrađenih iz najlona, u usporedbi sa mrežama stajačicama iz pamučne sirovine. Na temelju ovih pokusa, strogo naučnom metodikom rada, ustanovljeno je, da je stajačica iz najlona u jezeru Winnipeg za 2—3 puta više ulovila od pamučnih istih dimenzija i na istim područjima jezera. Obzirom na ovu činjenicu (veći kapacitet lova i veća trajnost) mreže stajačice iz najlona potpuno su istisle iz upotrebe pamučne mreže tako, da danas na jezeru Winnipeg upotrebljavaju isključivo mreže iz najlona.

Krstinić

Kormorani za vrijeme košave

Podunavska košava uzburka tako Dunav, da se običnim čamcem i ne može ploviti. Ribari se povuku u zavjetrine uz obalu ili negdje u limanu čekaju, da se košava malo stiša. Naš brodić »Kečiga« ovog je puta predstavljao malenu kutijicu; razbješnjeli valovi bacali su ga po volji, a snažna košava zanosila ga kao da je bez krme. Gorostasni valovi neumorno su zapljuskavali kao da nastoje

poklopiti »Kečigu«. Učinilo nam se, da ne ćemo odoljeti. Iskoristili smo prvi liman i sklonismo se.

Promatrajući kako valovi i dalje bjesne, a košava nemilosrdno fijuće i nosi vodu kao prašinu, motorist me odjednom gurne i pokazujući prstom prema otvorenom Dunavu reče: »Kormorani«. Rasuto jato rušilo se u velikom mnoštvu na Dunav. Ništa im nije smetala uzburkana stihija vode. Naizmjenice su nestajali i lovili svoje žrtve, koje su završavale u njihovim proždrljivim ždrijelima. Promatrajući tu razbojničku igru na razbješnjelim talasima, spazim da je jedan kormoran izronio u blizini našeg brodića i munjevitom brzinom opet zaronio. Prihvatio sam pušku i pripravno čeka dok ponovo izroni. Na daljini od 30 metara pojavi se ponovo, odapeh i ne promaših. Zadesila ga je smrt. Teško je bilo odlučiti da se pođe po njega, jer je trebalo započeti ponovo borbu sa talasima, no samopouzdanje je nadjačalo. Pođosmo i opet se vratimo sretno u naš spasonosni liman sa rijetkom lovinom. Odmah mi padne u oči nešto podebeo kormoranov vrat. Popipah, nešto mi se učinilo tvrdo i neprirodno, a po obliku osjetih da je riba. Podignem kormorana za noge i polaganim pritiskivanjem uspije mi da istisnem ribu. Bio je to jez u težini od 80 dkg. Njegova širina iznosila je oko 15 cm, dok mu je obujam bio 35 cm. Nisam morao mnogo da se naprežem, da bi ga istisnuo, jer je bilo dovoljno mjesta u ždrijelu. Riba je bila potpuno svježna, malo doduše sluzava, a na glavi, gdje joj koža nije obložena ljuskom, primijetilo se malo crvenilo.

Za vrijeme te košave vjerujem da bismo nabrojali nekoliko tisuća kormorana, da smo ih mogli prebrojati, jer ono što se vidilo, bilo je mnogo, a treba dodati i ono što se nije vidjelo.

Kormorani se često nalaze u većim jatima na pješćanicima Dunava. Sa tih pješćanika polaze u lov vrlo organizirano. Jedni odletaju nekoliko stotina metara na vodu, a ostali ostaju na prudu. Ovi koji su na vodi, naizmjenice rone u jednoj

Kormoran sa progutanom ribom